

Dokumenttype	NOU 1989:4	Dokumentdato	1989-02-00
Tittel	Elsikkerhet i Norge. Framtidig organisasjon.		
Utvalgsnavn	Elsikkerhetsutvalget		
Utvalgsleder	Parow, Anne-Kathrine		
Utgiver	Olje- og energidepartementet		
Oppnevnt	1989-10-14	Sider	54
Kapittel	2 - Sammendrag		

På bakgrunn av det omfattende mandat finner Elsikkerhetsutvalget det formålstjenlig å klarlegge hva det har lagt i begrepene "elsikkerhet" og "elsikkerhetsvirksomhet".

Med "elsikkerhet" har utvalget ment sikkerhet mot brann og berøring ved utførelse, bruk og vedlikehold av elektriske anlegg og utstyr både på land og til sjøs.

Med "elsikkerhetsvirksomhet" er ment arbeid og aktiviteter av enhver art med sikte på å oppnå tilfredsstillende elsikkerhet. Utvalget har lagt spesiell vekt på det organiserte arbeid som skjer innen de forskjellige organisasjoner som er tillagt oppgaver i henhold til lover og bestemmelser.

Det er eier av elektriske anlegg som har ansvaret for å holde anleggene i forskriftsmessig stand, uavhengig av anleggstype og hvor anlegget befinner seg. Her har de andre berørte parter, leverandører, elektroentreprenører, elverk og elsikkerhetsmyndigheter alle ansvar for å informere.

I det foregående kapittel 1 er vist til Olje- og energidepartementets brev av 14.10.87 om nedsettiing av Elsikkerhetsutvalget. Videre er Elsikkerhetsutvalgets mandat gjengitt.

I samme kapittel er utvalgets arbeidsopplegg omtalt.

Videre er gjort rede for at Elsikkerhetsutvalget har utarbeidet delutredning om NEMKO's stilling i forhold til NVE med særlig relasjon til norsk tilpasning til EF's lavspenningsdirektiv. Delutredningen som ble overlevert Olje- og energidepartementet i juni måned 1988 er lagt ved denne utredning som vedlegg 1. Fra delutredningen skal spesielt nevnes at Elsikkerhetsutvalget der går inn for at NEMKO blir organisert som frittstående, privat institusjon og at forvaltningsoppgavene i forbindelse med materiellkontrollen blir lagt til NVE. Utvalget mener videre at NEMKO bør være norsk nasjonal prøve- og sertifiseringsorgan.

Kapittel 3 tar for seg utviklingen av elsikkerhetsarbeidet fram til i dag. Først kort historikk hvor markerte hendelser fra det første elektriske lysanlegg ble satt i drift i 1885 fram til omorganiseringen av NVE i 1985 da elsikkerhetsvirksomheten ble lagt til en egen avdeling - Elsikkerhetsavdelingen.

Videre er kort gjort rede for behandling av elsikkerhetsvirksomheten i St.prp. nr. 57 (1984-85) om endringer i NVE's organisasjon, med påfølgende behandling i Stortinget.

Til slutt i kapittelet er tatt med en del forhold og endringer som har hatt betydning for utviklingen av elsikkerhetsvirksomheten siden 1982.

I kapittel 4 er gitt oversikt over elsikkerhetsvirksomheten i dag, med nærmere omtale av de forskjellige organer som er involvert.

Det er omtalt hvordan elsikkerhetsarbeidet er organisert innen NVE, ved Elsikkerhetsavdelingen og Elektrisitetsilsynet 1.-6. distrikt, Særlig tilsyn ved Kystverket, NSB og Televerket, Særlig tilsyn med elektromedisinsk utstyr, tilsyn med maritime elektriske anlegg, Det stedlige eltilsyn ved elverker og industribedrifter samt ved NEMKO. Totalt er antatt at ca. 1.700 personer helt eller delvis er engasjert i elsikkerhetsarbeid.

Videre er gjort rede for hvilke arbeidsoppgaver de ulike organer er tillagt, bl.a. forskriftsarbeid nasjonalt og internasjonalt, typebesiktigelser, saker vedrørende kvalifikasjonskrav for elektrofagfolk, typebesiktelsesarbeid, informasjon m.v.

I kapittel 5 er gjort rede for elsikkerhetsvirksomhetens forhold til en rekke andre offentlige etater, som Arbeidstilsynet, Oljedirektoratet m.fl. Elsikkerhetsutvalget har kommet til at forholdet mellom elsikkerhetsorganene

i nærmere angitt offentlige etater er tilfredsstillende og tilrår ingen endringer, bortsett fra i forholdet til Oljedirektoratet.

Elsikkerhetsutvalget har her tilrådd at det må vurderes nærmere om elsikkerhetsvirksomheten bør legges om, f.eks. slik at virksomheten forestås av NVE.

Kapittel 6 omhandler elsikkerhetsvirksomheten overfor almenheten.

Elsikkerhetsutvalget tar spesielt utgangspunkt i det store antall branner med elektrisk årsak vi har hvert år her i landet og påpeker at årsaken i de fleste tilfeller er feil eller skjødesløs bruk av elektrisk utstyr.

Elsikkerhetsutvalget har sterkt påpekt betydningen av informasjon, rådgivning m.v. vedrørende bruk av elektrisk utstyr. Videre er framhevet at det ikke bare er elsikkerhetsmyndighetene som har slik informasjonsplikt, men også forbrukerorganisasjoner, NEKF, NELFO, salgsorganisasjoner, Norsk Brannvernforening, Norges Energiverkforbund m.fl. Skolens rolle er også framhevet.

Kapittel 7 omhandler internasjonalt forskrifts- og normarbeid, hvilke forpliktelser Norge har, basert på inngåtte avtaler m.v. Det er påpekt at dette internasjonale arbeid vil påvirke rammene for elsikkerhetsarbeidet i årene framover. Videre er påpekt betydningen for norsk næringsliv, industri m.v. av å delta i slikt arbeid. Det er også framhevet at det er vesentlig at både elsikkerhetsmyndigheter og industrien støtter Norsk Elektroteknisk Komite.

Kapittel 8 omhandler elsikkerhetsvirksomhetens oppgaver i forbindelse med forsknings- og utredningsarbeid innen fagområdet. Elsikkerhetsutvalget tilrår at det stilles midler til rådighet slik at elsikkerhetsorganene kan delta i forsknings- og utredningsarbeid, følge opp internasjonale vedtak m.v. NVE er forutsatt å få en sentral rolle i forbindelse med koordinering av arbeidet. I kapittel 9 er behandlet framtidig organisering av elsikkerhetsvirksomheten i Norge. I pkt. 10.1 er generelt nevnt forhold som vil ha betydning for framtidig organisering av elsikkerhetsvirksomheten. Det er også framhevet krav som det vil være nødvendig at organisasjonen oppfyller.

For den sentrale elsikkerhetsfunksjon er tatt med hvilke nye hovedområder som peker seg ut som vesentlige for elsikkerhetsvirksomheten. Videre er, når det gjelder organisasjonsmessig plassering, trukket fram en rekke faktorer som må tillegges vekt.

Elsikkerhetsutvalget er sterkt opptatt av at elsikkerhetsvirksomheten får en markert og uavhengig posisjon, men da det er kjent med at NVE's framtidige oppgaver, organisasjon m.v. skal vurderes av et annet utvalg så vil Elsikkerhetsutvalget ikke komme med konkrete tilrådinge om at elsikkerhetsvirksomheten sentralt bør bli lagt til eget direktorat eller avdeling innen NVE.

For det regionale Elektrisitetstilsynet er gjort rede for framtidige hovedoppgaver, og det er uttalt at sammenslutningen av elverker vil kunne gi bedre muligheter for elsikkerhetsarbeidet.

Elsikkerhetsutvalget tilrår at Elektrisitetstilsynet blir delt i 5 regioner mot dagens 6 distrikter. Dette medfører at det vil bli Østlandsregion (nåværende Elektrisitetstilsynet 1. og 2. distrikt med visse grensejusteringer). Ut over dette følges dagens distriktgrenser med visse justeringer for region Sørlandet og region Vestlandet.

Det stedlige eltilsyn ved elverk og industribedrifter er foreslått beholdt i prinsippet som nå. Det er imidlertid i pkt. 10.6 gitt tilråding om hvilke hovedoppgaver Det stedlige eltilsyn bør bli tillagt.

Når det gjelder elsikkerhetsvirksomhet knyttet til maritim virksomhet er det gått inn for at de etablerte ordninger beholdes, men med adgang til å engasjere andre organer, bedrifter eller personer til å foreta besiktigelser for Elektrisitetstilsynet. Videre er forholdet til NIS-registrerte skip og klassifikasjonsselskapene behandlet.

Når det gjelder særlig tilsyn ved Kystverket, NSB og Televerket er det ikke foreslått endringer.

Tilsynet med elektromedisinsk utstyr og installasjoner er tilrådd lagt om, ved at de sentrale funksjoner ved STEM blir tillagt NVE direkte. Forholdet Det stedlige eltilsyn og sykehusinstallasjoner er behandlet.

I kapittel 10 er drøftet prinsipper for finansiering av elsikkerhetsvirksomheten. Elsikkerhetsutvalget foreslår at det skal gis

anledning til å innkreve avgift også for andre tjenester enn dagens regulativ gir adgang til. Det gjelder bl.a. for typebesiktigelse, godkjenning av personers faglige kvalifikasjoner, salg av trykksaker m.v. Elsikkerhetsutvalget mener at avgiftene som kreves inn skal dekke de utgifter som er forbundet med virksomheten. Videre er sterkt understreket betydningen av at elsikkerhetsvirksomheten er fullt ut avgiftsfinansiert.

I kapittel 11 er drøftet økonomiske konsekvenser for staten. Det er understreket at flere av tilrådingene vil gi en rasjonaliserings- og effektiviseringsgevinst. Elsikkerhetsutvalget anser etter en helhetsvurdering at en oppfølging av utvalgets tilrådinge ikke vil føre til økte økonomiske konsekvenser for staten ut over det dagens elsikkerhetsvirksomhet krever. Elsikkerhetsutvalget mener at en ved de tilrådte opplegg vil få en rasjonell, effektiv og forsvarlig gjennomført elsikkerhetsvirksomhet på minst samme nivå som i dag og bedre tilpasset dagens krav.
